

Жилбер УНГБО: ЎЗБЕКИСТОН ИЖТИМОЙ МЕХНАТ МУНОСАБАТЛАРИДА ЮҚОРИ НАТИЖАЛАРГА ЭРИШМОҚДА

Пойтахтимиздаги Касаба уюшмалари саройида мамлакатимизда
расмий ташир билан бўлиб турган Халқаро меҳнат ташкилоти бош директори
Жилбер Унгбо бошчилигидаги делегация билан Ўзбекистон касаба уюшмалари
Федерацияси раҳбарияти учрашуви бўлиб ўтди.

Унда Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси раиси Қудратилла Рафиқов жаноб Унгбо мамлакатимизга ташири билан қутлар экан, бу ташир Ўзбекистон билан Халқаро меҳнат ташкилоти ўртасидаги ҳамкорликни янада мустаҳкамлашга хизмат қилишини таъкидлади.

Кайд этилдики, келгуси йилда ўзининг 120 йиллигини нишонлашга ҳозирлик қўраётган Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси мамлакатимизда 6 миллиондан зиёд аъзога эга бўлган энг йирик жамоат ташкилоти ҳисобланади. Айни вақтда юртимизда Президент Шавкат Мирзиёев раҳбарлигида фуқароларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш, меҳнат муносабатларини халқаро стандартлар асосида такомиллаштириш борасида амалга оширилаётган кенг қўламли ишловларга касаба уюшмалари ҳам фаол ҳиссасини қўшиб келмоқда. Хусусан, мақсадли ва манзилли ҳимоя йўналишидаги ташаббусларни қўллаб-қувватлаган ҳолда хотин-қизларнинг ижтимоий-иқтисодий аҳолини яхшилаш борасидаги «Аёллар дафтари» ва меҳнат миграциясида юрган фуқаролар ва уларнинг оила аъзоларига кўмак бериш лойиҳаларида фаол иштирок этмоқда.

Албатта, касаба уюшмаларининг меҳнаткашлар ҳуқуқларини таъминлаш бўйича дунёда етакчи ташкилот бўлган Халқаро меҳнат ташкилоти билан яқин ҳамкорлик алоқалари муҳим аҳамиятга эга. Жумладан, мазкур ташкилот юртимизда миллий уч томонлама мулоқотни янада ривожлантириш мақсадида Ижтимоий ва меҳнат масалалари бўйича республика тармоқ ва ҳудудий уч томонлама комиссиялар тавсия этишда амалий кўмак кўрсатиб келяпти. Шу билан бирга, мамлакатимизда ижтимоий му-

лоқот механизмларини техник қўллаб-қувватлашни кенгайтиришга муносиб ҳисса қўшмоқда.

Мулоқот давомида Ўзбекистон ва Халқаро меҳнат ташкилоти ўртасида ўзаро манfaatли ҳамкорликни ривожлантиришга қўшаётган катта ҳиссаси учун Жилбер Унгбога «Ўзбекистон касаба уюшмалари лауреати» мукофоти топширилди.

Шунингдек, касаба уюшмаларининг ходимлар меҳнат ҳуқуқларини ҳимоя қилиш борасидаги фаолиятини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаб келаётгани учун Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Меҳнат ва ижтимоий муносабатлар академиясининг «Фахрий профессор»и унвони берилди.

– Илгари ҳам Ўзбекистонда бўлганман, – дейди Халқаро меҳнат ташкилоти бош директори. – Аммо ташкилот раҳбари сифатидаги бу таширим ўзгача бўлишига аминман. Бугун Ўзбекистон ижтимоий меҳнат муносабатларида юқори натижаларга эришмоқда. Кейинги йиллардаги болалар ва мажбурий меҳнатга йўл қўймаслик бўйича амалга оширилган чора-тадбирлар ва уларнинг самарасини алоҳида таъкидлаш зарур. Шунингдек, уч томонлама ҳамкорлар – давлат, иш берувчилар ва касаба уюшмалари ўртасида йўлга қўйилган ижтимоий мулоқот, касаба уюшмалари фаолияти учун яратилган шароитлар нафақат Осиё, балки бутун дунёда намуна бўлишга муносибдир.

Халқаро меҳнат ташкилоти бош директори Жилбер Унгбо бошчилигидаги делегациянинг мамлакатимизга ташири давом этмоқда.

Гулрухбегим ОДАШБОВЕВА,
Эъзоза УМУРЗОҚОВА
(фото),
«ISHONCH» мухбирлари

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ МЕХНАТ ВА ИЖТИМОЙ МУНОСАБАТЛАР АКАДЕМИЯСИ 2024/2025 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН КУНДУЗГИ ВА СИРТҚИ ТАЪЛИМНИНГ БАКАЛАВР ЙЎНАЛИШИ БЎЙИЧА АБИТУРИЕНТЛАР ҚАБУЛИНИ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ!

Марказий Осиёда ягона бўлган
ушбу нодавлат таълим муассасаси
меҳнат ва ижтимоий муносабатлар
соҳасига олий маълумотли етук
кадрларни тайёрлаб беради.

**2024/2025 ўқув йили Меҳнат ва
ижтимоий муносабатлар Академия-
сининг Меҳнат соҳасини бошқариш
факультети:**

- * Меҳнат муҳофазаси ва саноат хавфсизлиги
 - * Ҳаёт фаолияти хавфсизлиги
 - * Инсон ресурсларини бошқариш
 - * Ижтимоий иш (соҳалар бўйича)
 - * Психология (фаолият турлари бўйича)
 - * Менежмент
 - * Юриспруденция
- йўналишларида таълим олиш
учун талабалар қабул қилинади.
Академияда ўқиш ўзбек ва рус
тилларида, тўлов-контракт асосида
олиб борилади.
Ўқиш муддати 4 йил.
Қабул учун абитуриентлар
қуйидаги ҳужжатларни тақдим
этиладилар:

ректор номига ариза;
паспорт нусхаси;
ўрта махсус маълумот тўғрисида
даги диплом ёки 11-синфни битир-
ганлиги тўғрисидаги шаходатнома-
нинг нусхаси;
абитуриентнинг 3x4 ҳажмдаги
фотосурати.

**Ҳужжатлар
кундүзги бўлимга** 2024 йил 1
апрелдан 25 августгача;

сиртки бўлимга эса 1 апрел-
дан 1 октябргача Тошкент шаҳри,
Мирзо Улуғбек тумани, «Алишер-
обод» МФЙ, Миллий боғ кўчаси, 7-уй
ёки <https://atso.uz> электрон манзили
орқали қабул қилинади.

Қабул жараёнилари тўғрисидаги
батафсил маълумотларни
**(71) 265-01-64,
(55) 506-01-50**
телефон рақамлари ва
<https://atso.uz> веб-сайти
орқали олишингиз мумкин.

**Унутманг, Академияга ҳужжат топшириш орқали ўз
кељагингиз учун улкан инвестиция киритасиз!**

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси
Меҳнат ва ижтимоий муносабатлар Академияси

Эълон

Тадбир

ЁШЛАР БЕЛЛАШУВИ

Урганч Олимпия ва паралимпия спорт турларига тайёрлаш марказида Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Хоразм вилояти кенгаши ташаббуси билан Маданият, спорт ва туризм ходимлари касаба уюшмаси виллати билан қўмитаси ҳамда вилоят спорт бошқармаси ҳамкорлигида тармоқ тизимида фаолият юритаётган ёш ходимлар ўртасида спортнинг шахмат ва стол теннис турлари бўйича мусобақалар ўтказилди.

Ғолиблар ва фаол иштирокчилар ташкилотчилар томонидан рағбатлантирилди.

Бахтиёр ИСМОИЛОВ,
Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Хоразм вилояти кенгаши раисининг ёшлар масалалари бўйича маслаҳатчиси

? Сўранг,
жавоб берамиз...

ҲОМИЛАДОРЛИК
ВАЖИ БИЛАН
ИШГА ОЛМАСЛИК
МУМКИНМИ?

САВОЛ:

Ҳомиладор аёл ишга киришига зарурат туғилиб, мутахассислиги бўйича вакансия бор корхонага борганда ҳомиладорлиги важи билан рад жавобини олса, қандай йўл тутуши лозим?

Дилобар НУРМУРОВА
Шайхонтоҳур тумани

ЖАВОБ: Амалдаги меҳнатга доир қонунлар талабларига кўра, аёл ҳомиладор ҳолатда экани боис уни ишга қабул қилишни рад қилиш қатъий ман қилинган.

Худди шунингдек, ишга жойлашишга талабгор аёлнинг вояга етмаган фарзанди борлиги билан боғлиқ сабабларга кўра ишга қабул қилишни рад этиш ҳам тақиқланади.

Бундан ташқари, ишлаётган ҳомиладор ёки қарамоғида фарзанди бор аёлга нисбатан меҳнатга ҳақ тўлаш миқдорини камайтириш ҳам мумкин эмас.

Иш берувчи аёлнинг ҳомиладорлиги ёки фарзанди борлигини важ қилган ҳолда ишга қабул қилишни рад этган тақдирда, рад этиш сабабларининг ишга қабул қилиш ҳуқуқига эга бўлган мансабдор шахс томонидан имзоланган ёзма асосини ҳомиладор аёл ёки фарзандлари бор шахс талабига кўра, уч кун ичида тақдим этиши шарт.

Ишга қабул қилишни рад этиш сабабларининг ёзма асосини тақдим этмаганлик тегишли равишда шикоят қилишга монелик қилмайди.

Демак, ҳомиладор эканлиги важи билан ишга олишни рад этган раҳбарнинг ноқонуний ҳаракати устидан ўрнатилган тартибда фуқаролик судига ёки прокурорга мурожаат қилиш мумкин.

Ҳуқуқ ва халқаро ҳаёт бўлими

Бугунги кунда гендер тенгликни таъминлаш бўйича самарали ишлар олиб бориляпти. Хотин-қизларнинг жамиятдаги фаоллигини ошириш ва уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш давлат сиёсати даражасига кўтарилганининг ўзиёқ бу борадаги ютуқлардан бири десак, хато бўлмайди.

Гендерга оид аудит:
ТЕНГЛИК ТАЪМИНЛАНЯПТИМИ?

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси томонидан вазирлик ва идоралар масъул ходимларидан иборат ишчи гуруҳ тузилган ҳолда мамлакатимизда илк марта гендерга оид аудит ўтказилляпти.

Ўтган даврда бундай тадбирлар Иктисодиёт ва молия, Транспорт вазирликларида ташкил этилган эди. Яқинда

эса Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлигида ҳам ушбу масалага жиддий ёндашилиб, мавжуд ҳолат атрофлича ўрганилди. Ижтимоий сўровномалар ўтказилиб, ходимларнинг таклиф ва тавсиялари асосида ҳулосалар шакллантирилди.

Натижада:

– хотин-қизлар ва эркеклар учун

тенг ҳуқуқ ҳамда имкониятларни таъминлаш масалалари бўйича маслаҳат кенгаши томонидан таклифлар ишлаб чиқиш;

– ички норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг гендер экспертизаси амалга оширилиши бўйича чора-тадбирлар дастурини тасдиқлаш ва унинг ижроси юзасидан баённомалар расмийлаштириш;

– хотин-қизлар ва эркеклар тенг ҳуқуқлигини таъминлаш масалалари юзасидан кадрларнинг касбий тайёргарлиги бўйича тегишли ишларни амалга ошириш, ваколатли мансабдор шахс белгилаш ҳамда унинг мажбуриятини бажариш вазир ўринбосарларидан бири зиммасига бўйруқ асосида юклатилишини йўлга қўйиш;

– жамоа шартномаси ва келишувига хотин-қизлар ва эркеклар учун тенг ҳуқуқ ҳамда имкониятларни таъминлаш мажбуриятларини вазирлик ва унинг таркибий бўлинмаларининг ваколатли шахси зиммасига юклаш

бўйича норма киритиш;

– ходимларнинг хоналарда жойлашувини санитар-қоида ва меъёрларига асосан амалга ошириш;

– ходимлар орасида юрак-қон томир, диарея ва ўткир респиратор касалликларнинг олдини олиш, соғлом турмуш тарзи асослари борасида тиббий суҳбатлар ўтказиш каби йўналишларга эътибор қаратилди.

Яқинда вазирлик раҳбарияти ва ходимлари иштирокида семинар уюштирилиб, фикр-мулоҳазалар тингланди.

Ўйлаймизки, мамлакатимиз мазкур ислохотлар натижасида яқин йилларда хотин-қизлар ва эркеклар учун тенг ҳуқуқ ҳамда имкониятлар яратилишида яхши натижаларга эришиб, халқаро гендер индекс рейтингларида юқори ўринларга кўтарилади.

Муқаддас МУЙИТДИНОВА,
Ўзбекистон касаба уюшмалари
Федерацияси аппарати меҳнат
техник инспектори

Жамоатчилик назорати

БОШҚАРМАДА ВАЗИЯТ ШУНДАЙ БЎЛСА,
БЎЛИМЛАРИДА ҚАНДАЙ ЭКАН?

Меҳнат жабҳасида барча жинс вакилларининг ваколатлари тенгдир. Қонун ва меъёрий ҳужжатларда белгиланган кафолатларга кўра, ҳеч бир томоннинг манфаатлари камситилишига йўл қўйилмайди. Шу боис касаба уюшмалари ушбу муҳим жараён устидан изчил равишда жамоатчилик назорати олиб бораётир.

240 сўм тўлаб берилиши керак эди. Аммо маъмурият бунга ҳаёлигаям келтирмаган.

Бошқармада меҳнат қонунчилиги бузилиши билан боғлиқ бошқа ҳолатлар ҳам кўп. Жумладан, байрам кунлари арафасида иш давомийлиги бир соатга қисқартирилиши бўйича белгиланган имтиёздан 2023 йил мобайнида ҳеч ким фойдаланмаган. Ортиқча ишланган ана шу бир соатлик вақт учун раҳбарият ходимларга жами 13 миллион 580 минг сўм меҳнат ҳақи тўлаши керак эди. Афсуски, бу масала эътибордан четда қолмокда.

Қонунда ва жамоа шартномасида ходимнинг таътил пули меҳнат таътили бошлангунга қадар охириги иш кунидан кечиктирмай тўланиши лозимлиги кўрсатилган бўлса-да, бошқарма қоровули Олим Тош-

пўлатов ҳамда Ижро интизоми ва мурожаатлар билан ишлаш шўъбаси бошлиғи Илҳом Холиқуловга ўз вақтида тўланмаган. Энг ажаблანарлиси, меҳнат муҳофазасига дахлдор идорада айнан меҳнатга оид талаблар бажарилмаяпти ва уларни амалга ошириш учун маблағ йўналтирилмаяпти.

Хуллас, деярли барча туман-шаҳарда бўлимлари мавжуд нуфузли ташкилотда инсон ресурсларига муносабат ачинарли аҳволда. Ана энди ўзингиз бир ўйлаб кўринг, бошқармадаки вазият шундай бўлса, унинг бўлимларида-ку аҳвол қай даражада экан?..

Нурилла ШАМСИЕВ
«ISHONCH»

Сихатгоҳларда

ҲАММАГА МАНЗУР
«КЎҲИНУР»

Тошкент вилоятининг Қуйи Чирчиқ туманида Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси тасарруфидagi «Кўҳинур» санаторийси жойлашган. Айни пайтда у ерда 100 нафарга яқин дам олувчилар ўз саломатликларини тикламоқда.

Маскан иш юритувчиси Муҳайё Мирзаеванинг маълумот беришича, санаторий 2020 йил март ойида фойдаланишга топширилган. Бу ерга асосан кардиологик, неврологик ҳамда таянч-ҳаракатланиш тизимида касалликлари мавжуд бўлган беморлар йўлланаган хона келади. Санаторийда 20 дан ортиқ даволаш усуллари қўлланилади. Айниқса, балчиқ билан даволаш, озонотерапия, «кедр бочкаси», «гидроаэроионизация» нафас йўли давоси, минерал моддалар сув ваннаси, бассейн, турк ва рус ҳаммомлари дам олувчиларга маъқул бўлмокда.

Айни пайтда дам олувчилар учун ҳар 2-3 кунда тоғли ҳудудларга, пойтахтнинг диққатга сазовор жой-

ларига саёҳатлар ҳам ташкил қилиб турилади. Шунингдек, бинодаги турли спорт анжомлари, 3000 дан ортиқ китоб фондига эга бўлган кутубхона, замонавий ошхона ва фойдали гиёҳлар қони бўлган фитобар ҳам уларнинг хизматида.

– Бўка туманидан келдим, – дейди Мафтуна Дўстбоева. – Тумандаги 39-мактабда психолог бўлиб ишлайман. Таянч-ҳаракатланиш тизимимда муаммо борлиги сабабли мунтазам даволаниб туришим керак. Менга ишхонамдан мана шу санаторийга йўланма ажратилди. Ростини айтсам, келган куним энди шунча кунни қандай ўтказар эканман, деб ўйлагандим. Аммо бу ердаги муҳит, ходимларнинг ширин муо-

маласи, даволаш жараёнлари ва албатта саёҳатлар зеркишга фурсат қолдирмас экан.

Санаторийни айланар эканмиз, балчиқ билан даволаш усули эътиборимизни тортиди.

– Балчиқ бироз ёқимсиз хидли нарсас, бу ҳаммага ҳам ёқавермайди, – дейди тиббиёт ходими Жамолиддин Раҳматов. – Аммо унинг фойдали минералларга бой эканини алоҳида таърифласа бўлади. Бу балчиқ Жиззахда барча зарур минерал моддалар билан тўйинтирилиб, олиб келинади. Сўнг у 40 даражада иситилиб, беморларни даволашда ишлатилади. Бир марта ишлатилгач, ундан қайта фойдаланилмайди. Бир мавсумда 20 тоннагача балчиқ ишлатилади.

Сихатгоҳ ховлисини айланар эканмиз, гўзал декоратив ишлар эътиборимизни тортиди. Ўриндиқда кимдир китоб ўқияпти, кимларнингдир суҳбати авжида. Яна кимдир соясалкинда атрофни кузатиб айланиб юрибди. Буларнинг бари дам олувчиларнинг саломатлиги тикланиши баробарида руҳий ҳолатига ҳам ижобий таъсир қилмокда.

Холида
ЭГАМБЕРДИЕВА
«ISHONCH»

Тарихнинг сирли саҳифалари

«ЗЕНИТ»НИНГ
ПИНҲОНА
ФАОЛИЯТИ

БИР ПАЙТЛАР ХОРИЖДАГИ ЭЛЧИХОНАЛАРДА «ЗЕНИТ» ДЕГАН ХОНА БЎЛГАН. УНДА ДАВЛАТ ХАВФСИЗЛИК ҚЎМИТАСИНING ТЕЗКОР-ТЕХНИК БОШҚАРМАСИ ХОДИМЛАРИ «ФАОЛИЯТ» ЮРИТИШГАН. АСОСАН АЛОҲИДА УСКУНАЛАР ЁРДАМИДА МАХСУС ХИЗМАТЛАРНИНГ ХОРИЖИЙ ВАКОЛАТХОНАЛАРДАГИ СУҲБАТЛАРИ ЁЗИБ ОЛИНИШИГА ХАЛАҚИТ БЕРИШГА ҲАРАКАТ ҚИЛИШГАН.

Бундан ташқари, ушбу ускуна маҳаллий полиция ва хавфсизлик хизматлари томонидан фойдаланадиган тўлқинларни ҳам назорат қила олган деган гаплар бор. Масалан, хавфсизлик хизмати ходими чет эллик билан шаҳарда учрашувга чиққан заҳотиёқ «Зенит»нинг техник ходими эфирдаги суҳбатни тинглай бошлайди. Агар музокаралар чоғи овозлар кучайиши сезилса ёки эфирдан ғалати шовқин эшитилса, дарҳол резидент бу ҳақда огоҳлантирилади.

Эфир назорати баъзан фойдали ахборотлар олишда ҳам қўл келган. Айтайлик, 1958 йили Совет Иттифоқининг Ослодаги элчихонасидаги «Зенит» ходимлари ўзлари кутмаган ҳолда, норвегиялик аксилразведкачиларнинг суҳбати бораётган эфирга улашиб қоладилар. Натижада уларнинг элчихона дипломатлари суҳбатларини тинглайдиган «код»ни аниқлаб оладилар. Янада қизиги, айнан мана шу «код» воситасида элчи-

хона хавфсизлик хизмати ходимининг севгилиси – Норвегия Бош вазир Гертхардсеннинг (1945-1951 ва 1955-1965 йилларда ҳукумат раиси бўлган) турмуш ўртоғи билан сирли учрашувлари фош этилади...

Ўтган асрнинг 70-йилларида «Зенит» ходимлари Токиода муҳим разведка амалиётини ўтказишга муваффақ бўлишади. Радиосуҳбатлар тахлили, шунингдек, резидентура вакилларининг кузатуви туфайли маҳаллий аксилразведка ва сиёсий полиция вакилларининг дам олиш ва байрам кунларидаги фаолияти усайиши аниқланади. Соат йигирма учдан то саҳар еттига қадар улар умуман шаҳар кўчаларида фаолият кўрсатишмас экан. Бунинг сабаби эса Токио махсус хизмати ходимларига иш кун вақтидан ташқари меҳнати учун ҳам тўланмаслиги билан боғлиқ экан. Табиийки, Япония ташқи кузатув хизматларининг иш режими тўғрисидаги бу маълумот совет резидентларининг разведка амалиётларини ўтказиш са-

марадорлигини анча оширишга ёрдам берган.

1980 йил 14 январда бўлажак совет жосуси Рональд Пелтон советларнинг Вашингтондаги элчихонасига телефон қилиб, Давлат хавфсизлиги қўмитаси вакили билан кўришиш таклифини беради. Албатта, федерал хизмат ходимлари бу суҳбатни эшитишди ва Пелтон элчихонага келади-ган кунни бинони тўлиқ ўраб олишади. Бундан кўзланган мақсад – «соткин» элчихона ҳудудига яқинлашаётганда унинг қимлигини аниқлаш ва хибса олиш эди. Албатта, «Зенит» ходимлари ҳам бўш келишмайди. Улар радиотелефон алоқаси орқали бу тайёргарликдан хабардор бўлишгач, Пелтон дипломатик ваколатхонага яқинлашмасидан тўхтатилиб, вазиятдан огоҳлантирилади. Сўнгра унга олдиндан тайёрлаб қўйилган техник хизматчи кийимни кийдирилиб, элчихона биносига олиб кирилади...

Аброр ХОН

Таассурот

ХУДХУД
ҚУШИНИНГ
ВАФОДОРЛИГИ

Бўстонлиқнинг баҳаво Бурчмулла қишлоғида дам олишни кўпдан буён орзу қилардим. Чунки у ерда тоғу тошлардан шилдираб оқиб тушаётган зилол сувлар кўп, осмон юлдузга тўла, ойни кўрсангиз, ошик бўлиб қоласиз.

Эзгуниятим ушалиб, бир тонгни ўша жойда қаршиладик. Субҳидам чоғи қушларнинг сайраши дилларни яйратиб, майин шаб-бода-ю мусаффо ҳаво анча-мунча «моғор»ла-ган нафас йўлларимизни очиб ташлади.

Ҳамроҳим Жамолиддин ака ўшнинг Араво-нидан Тошкентга ўқишга келиб, шу шаҳарда қолиб кетган. Бурчмулладан уйланган. Мўъта-бархон янганинг қариндошлари Жамолиддин акани беҳад ҳурмат қилишади.

Бурчмуллада тоғлар ортидан чиқаётган кўёш нурлари анча ёрқинроқ кўринар экан. Бу-гунги тонг мен учун жуда файзли келди. Но-нушта қилиб ўтиргандик, турмуш ўртоғим «Қа-ранглар, жуда чиройли қуш келди», деб қолди. Боғ ичидаги ўтлар орасида бошида чиройли тожи бор, бир кўришда ўзига мафтун этадиган қушга кўзим тушди.

Мўътабархон янга ҳам, турмуш ўртоғим ҳам илгари бундай қушни кўрмаган экан. Гўзаллик-нинг қудратини қаранг, шу қушнинг учиб-кў-нишини томоша қилиб ўтириб, пешин бўлга-нини сезмай қолибмиз. Бизни уйига таклиф қилиш учун Мўътабархон янганинг Бурчмулла ўрмон хўжалигида ишлайдиган Шавкат исмли укаси келиб қолди. Ундан бу қуш ҳақида сўра-дим.

– Сизлар худхудни кўрибсизлар, у ҳаммага ҳам кўриниш беравермайди.

...Бундан ўн йилча аввал Ўзбекистон Ёзув-чилар уюшмасининг «Адиб» нашриётида нашр этилган «Чинор шоҳидаги синчалак» номли ки-тобимда қушлар тили ҳақида ёзганим ёдимга тушди. Сулаймон алайҳиссалом пайғамбар бў-лиши билан бирга, жами инс-жинслар ва пар-рандаю даррандаларга ҳам подшоҳ экан. Қуш-лар тилини уларнинг ўзларидек тушунар экан: яъни товус «Диёнатсизлигингга яраша жазо-ланурсан», қалдирғоч «Қилган яхшилигингиз ўзингизга қайтур», хўроз «Эй ғофиллар, Ал-лоҳни эсланг», худхуд эса «Эй гуноҳкорлар, ис-тиғфор айтинг», деб сайрар экан. Булбулнинг навоси инсонларни ўзига кучли ром этиши са-баби шунда эканки, у «Аллоҳ ва унинг Расули билгучиароқ», деб нола қилар экан.

Бурчмуллада интернет яхши ишлар экан. Манбалардан излаб топганим шу бўлдики, худ-худ ўз жуфтига вафодор қуш. Ҳаётида фақат бир марта оила қуради. Тумшугида дарахт япроғи ёки бирорта ҳашарот тақдим этиш орқали жуфтини топади. Бошидаги чиройли тожини ёйган ҳолатда унинг розилигини олиш учун маҳр сифатида унга таом тортиқ қилади. Агар жуфти таомни қабул қилса, демек, биз. Сўнгра жуфтини унга атаб қурган инига олиб боради. Одатда ин дарахт қавагида бўлади. Агар ин жуфтига ёқса, биргаликдаги ҳаёт бош-ланади. Бештадан еттигача тухум қўяди. По-лапонлар тухумдан чикқач, иккиси навбат би-лан болаларини таомлантиради.

Худхуд озуқа ёки сув бор жойни топса, қичқириб жуфтини чакиради. Таомни фақат жуфти келгандагина у билан бирга баҳам кўради. Борди-ю, жуфтини йўқотиб қўйса, уни топгунга қадар қичқириб ахтаради. Агар жуфти вафот этса, бошқасини қидирмайди, вақти-вақти билан уни қўсаб, бирга парвоз қилиб юрган жойларига бориб қичқиради.

Худхуднинг тумшуги танасининг олтидан бирига тенг келади. У ердаги ҳашарот ва қурт-ларни осонгина топади. Бошқа қушларда мав-жуд бўлмаган сезиш қобилиятига кўра, ер ости сувларини сезади. Зеро, Сулаймон пайғамбар ер ости сувларини излаб топишда худхуднинг бу қобилиятдан фойдаланарди. Сув бор ерга ишора қилса, жинларга ўша ерни қазишга фармон берав ва сувни чиқаришарди. Шунинг учун худхуднинг замонавий номи сув муҳанди-сидир.

Худхуд минглаб километр масофани чар-чоқсиз, чанқамай ва очикмай учиб ўта олади. Қуръони каримда унинг Фаластиндан Яма-даги Сабо ўлкасига сафар қилгани зикр этил-ган. Сулаймон пайғамбар билан бўлган воқеа ҳақидаги қиссада «Мен сенга Сабо ўлкасидан аниқ хабар келтирдим», дея кўплаб воқеалар тилга олинади.

Худхуд азон айтилаётган, намоз ўқиладиган ва Қуръони карим тиловат қилинаётган вақтда қичқирмай тинч туради. Пайғамбаримиз Муҳаммад (с.а.в). Аллоҳдан бошқага маъ-лум бўлмаган яна кўплаб сир-асрорлари бор-лиги учун худхудни ўлдиришни ҳаром қилган...

Хуллас, биз Бурчмулладан бир олам таас-суротлар билан қайтдик. Улардан бири худхуд қушини кўриб, томоша қилганимиз бўлди.

Дилмурод КИРГИЗБОЕВ,
Ўзбекистон Журналистлар
уюшмаси аъзоси

Шеър – туйғу ҳосиласи. Туйғудан маҳрум одам шоир бўла олмагани син-гари шеърни англаши ҳам амримаҳол. Тафаккур ва қалбга бир вақтнинг ўзида таъсир қилиш қудратига эга шеърят туйғуни ҳам тарбиялай олади. Бироқ бугунги кунда тараққи-ётнинг суръати шу қадар тезки, одамнинг одамли-гини белгилайдиган туй-ғулар тобора сўниб бо-раётгандек. Инсон ўзи кашф этган техника-тех-нологиянинг қўли бўлиб қолаётир гўё.

Табиийки, бу ҳол энг ав-вал ижод аҳлини ўйланти-ради. Дастлаб шоиру адиб-нинг кўнглига изтироб солади. Ўзбекистон халқ шоири Сиро-жиддин Саййиднинг «Электрон шеър»и қалбдаги ана шу титроқ ҳосиласи.

Шеър мана бу сатрлар билан бошланади:

Электрон шаҳарда
Отар электрон тонг,
Соатлар бонг урмайди,
Ўйгон, электрон онг.
Электрон эшиклар
Ғийқилламай очилар,
Электрон кишилар
Чикиб ишга шошиллар.
Электрон бошқалар
Бошқаради уларни,
Бу одамлар унутган
Йиғларни ҳам қуларни.

Ижодкор тараққиёт шид-датига етишиб юрмоқ муш-кул бўлган, ҳамма нарса элек-тронлашиб бораётган бугунги даврда меҳр-оқибат, ибо-ҳаё, вафо ва садоқат сингари туйғу-лардан мосуво электрон авлод шаклланишидан хавотирини билдиради. Унингча, йиғларни ҳам, қуларни ҳам унутган, қал-ласида мия эмас – аппарат, кўн-гиллари – компьютер, меҳру нафратдан йироқ бир тои-фанинг пайдо бўлиши – одам-зод учун фожиянинг айни ўзи. Уларга аждодлардан на ёд ва на хотир юккан, фарзандла-рини рангли телевизор тукқан, томирлари – симлардан, насли насаби – робот.

Кошғарийни билмайди,
Билмайди «Алпомиш»ни.
Буларнинг дилбандлари
Ўйнамас «ҳаммопиш»ни.

Бу электрон авлод китоб мутолаа қилмайди – видео-лар эркаси. Дарсхонага шо-шилмай, кўча-қўйда ҳарсил-лар. Оғажийни билмайди, ле-кин «Рэмбо»лардан дарс бера-р. Ҳаммасидан фожиялиси, хил-ватларда кезинган электрон гў-заллар электрон севгини урчи-тади. Панд еганини англамаган электрон эр хотинининг кўк-сида электрон сийнабанд кўриб анграяди. Бу ҳам етмагандек, хотин қўлидаги ярқираган соа-тини электрон акаси олиб бер-гани билан мактанади. Шу та-рика электрон оила бузилиб, бир электрон бола увол қолади. Электрон асрда ноёб бўлиб қол-ган жонли ғиёҳ – туйғуни асраш зарурати шеърнинг поэтик ҳу-лосаси сифатида кўнгилларда акс садо беради:

...Биз сен билан учрашдик
Атомлар соясида
Бунчалар нозикдирсан,
Бунчалар норасида!
Рақамларга қасома-қасд,
Сени асрар нигоҳим,
Электрон асрда
Омон қолган ғиёҳим!

Жамият ҳаётининг барча

Ижодкор тараққиёт шиддатига етишиб юрмоқ мушкул бўлган, ҳамма нарса элек-тронлашиб бораётган бугунги даврда меҳр-оқибат, ҳаё-ибо, вафо ва садоқат син-гари туйғулардан мосуво электрон авлод шаклланишидан хавотирини билдиради. Унингча, йиғларни ҳам, қуларни ҳам унут-ган, қалласида мия эмас – аппарат, кўнги-лари – компьютер, меҳру нафратдан йи-роқ бир тоифанинг пайдо бўлиши – одамзод учун фожиянинг айни ўзи. Уларга аждодлар-дан на ёд ва на хотир юккан, фарзандларини рангли телевизор тукқан, томирлари – сим-лардан, насли насаби – робот.

жабҳалари электронлашаёт-ган бугунги замонда ана шу тирик ғиёҳ – туйғуни асраб қола билиш энг муҳимидир. Огоҳ бўлинг, томирларингиз симга, миянгиз аппарату кўн-глингиз компьютерга айланиб қолмаяптими? Ўқсик дилни кўрганда бефарқ эмасмисиз? Кўнглингизда силаи раҳм борми? Умуман, бир чим-диб кўринг-чи, баданингизда оғриқ сезапсизми? – Демак, тириксиз! Демак, туйғуларин-гиз барҳаёт.

Электронлашув, аслида, ин-сон ҳаётидаги мушкулларни ен-

гиллаштирмоғи, одамзод тех-ника-технологияга эмас, замо-навий тараққиёт одамга хизмат қилмоғи зарур. Электроника шахсни комил, жамиятни му-каммал кўрмоқ орзусини ре-аллаштиришга бир восита бўл-моғи лозим, холос. Ана, шоир дилига титроқ солган, кўзидан уйқуни, кўнглидан ҳаловатни олиб, «Электрон шеър»ни ёзишга ундаган куч нимада? Ахир одам ҳар қандай шароитда одам бўлиб қолмоғи керак!

Нурбой ЖАББОРОВ,
адабиётшунос

Реклама ҳуқуқи асосида

2,5 МИЛЛИОН НАФАР МИЖОЗ,
7,1 ТРИЛЛИОН СЎМЛИК КАПИТАЛ

Бизнесни ривожлантириш банкнинг 2024–2026 йилларга мўлжалланган стратегияси тасдиқланди

Ахборот ва оммавий коммуникация-лар агентлигида банк мутасаддилари иштирокида ўтказилган матбуот ан-жуманида ушбу стратегия мақсад ва вази-фалари, мазмун-моҳияти ва унда илгари сурилган ташаббуслар баён этилди.

Қайд этилганидек, «Бизнесни ривож-лантириш банки» АТБ KPMG халқаро ком-панияси билан ҳамкорликда молия муас-сасасининг келгуси уч йиллик стратегия-сини ишлаб чиққан.

Истикболдаги режаларга кўра, банк ак-тивларини 2,3 бараварга ошириб, 27 трил-лион сўмдан 62 триллион сўмга етказиш кўзда тутилмоқда. Шунингдек, капитални 3,2 триллион сўмдан 7,1 триллион сўмга етказиш мақсад қилинмоқда.

Кичик бизнес вакилларида иборат ми-жозларни 115 минг нафаргача етказиш, чакана бизнес мижозлари сонини эса 2,5 миллион нафарга ошириш назарда тутил-моқда. Келгусида мижозлардан 75 фои-зини онлайн тизимига ўтказиб, уларни фаол мобил илова ва интернет-банкнг фойдаланувчиларига айлантириш режа-лаштирилмоқда.

Банк томонидан Стратегияда кўзда ту-тилган мақсадларга эришиш учун 250 дан ортиқ ташаббуслар ишлаб чиқилган.

Умида ХУДОЙБЕРГАНОВА
«ISHONCH»

Ишлаб чиқилган бизнес йўналишидаги хизматларнинг соддалиги, оммабоплиги ва тезкорлиги муҳимдир.

Молия муассасаси келгусида янги иш ўринлари яратиш, аҳоли даромадларини ошириш ва экспортни таъминлашга қара-тилган бизнес лойиҳаларни молиялашти-ришда фаол иштирок этишни режалаштир-моқда. Шунингдек, замонавий банк хиз-матларини тақдим қилиш орқали молия бозоридаги мавқеини мустаҳкамлашга ин-тилкида.

«Жамият, мамлакат ва бизнес манфаати учун» шиорини олий мақсад қилган молия муассасасида трансформация жараёнлари давом этмоқда.

МУАССИС:

Ўзбекистон
kasaba
uyushmalari
Federatsiyasi

ISSN 2010-5009

2007-yil
11-yanvarda
O'zbekiston
Matbuot va axborot
agentligida 116-raqam
bilan ro'yxatga olingan.

«Ishonch» va
«Ishonch-Доверие»
gazetalari
tahrir hay'ati:

Qudratilla RAFIQOV
(tahrir hay'ati raisi),
Ulug'bek JALMENOVI,
Anvar ABDMUXTOROV,
Sayfullo AHMEDOV,
Akmal SAIDOV,
Ravshan BEDILOV,
Qutlimurot SOBIROV,
Suhrob RAFIQOV,
Shoqosim SHOISLOMOV,
Hamidulla PIRIMQULOV,
Nodira G'OIYIBAZAROVA,
Anvar QULMURODOV
(Bosh muharrirning
birinchi o'rinbosari),

Mehrididdin SHUKUROV
(Mas'ul kotib – «Ishonch»),
Valentina MARSENYAK
(Mas'ul kotib – «Ishonch-Доверие»)

Bosh muharrir
Husan ERMATOV

Bo'limlar:
Kasaba uyushmalari hayoti –
(71) 256-64-69
Huquq va xalqaro hayot –
(71) 256-52-89
Milliy-ma'naviy
qadriyatlar va sport –
(71) 256-82-79
Xatlar va muxbirlar
bilan ishlash –
(71) 256-85-43
Marketing va obuna –
(71) 256-87-73

Hududlardagi
muxbirlar:

Qoraqalpog'iston
Respublikasi –
(+998-99) 889-98-20
Andijon viloyati –
(+998-99) 889-90-23
Buxoro viloyati –
(+998-99) 889-90-31
Jizzax viloyati –
(+998-99) 889-90-34
Namangan viloyati –
(+998-99) 889-98-02
Samarqand viloyati –
(+998-99) 889-90-26
Sirdaryo viloyati –
(+998-99) 889-98-55
Surxondaryo viloyati –
(+998-99) 379-19-70
Toshkent viloyati –
(+998-99) 600-40-44
Farg'ona viloyati –
(+998-99) 889-90-24
Xorazm viloyati –
(+998-99) 889-98-01
Qashqadaryo viloyati –
(+998-99) 889-90-27

«Ishonch»dan olingan
ma'lumotlarda manba
sifatida gazeta nomi
ko'rsatilishi shart.
Mualliflar fikri tahririyat
nuqtai nazaridan
farqlanishi mumkin.

Navbatchi muharrirlar:
A. Haydarov,
S. Abdurahmonov

Musahhihlar:
D. Xudoyberganova,
D. Ravshanova

Sahifalovchi:
H. Abdullajilov

Bosishga topshirish vaqti – 03:40
Toshirildi – 04:00

Bahosi kelishilgan narxda

Manzillimiz:
100165, Toshkent shahri,
Buxoro ko'chasi, 24-uy.
E-mail: ishonch1991@yandex.uz

Gazeta haftaning seshanba,
payshanba va shanba
kunlari chiqadi.
Gazeta «Ishonch»ning
kompyuter markazida
teriladi va sahifalandi.

Nashr ko'rsatkichi: 133

Umumiy adadi 34 231 ta
Shundan:
7 155 nusxasi
«Sharq» nashriyot-matbaa
aksiyadorlik kompaniyasi
bosmaxonasi –
Toshkent shahri,
Buyuk Turon ko'chasi,
41-uyda;
18 677 nusxasi
«Erudit» MCHJ
bosmaxonasi –
Samarqand shahri,
Sipitamon ko'chasi,
270-uyda;
8 399 nusxasi
«Poligraf-Press»
MCHJ bosmaxonasi –
Marg'ilon shahri,
Turkiston ko'chasi,
236-«b» uyda
chop etildi.

Gazeta ofset usulida,
A-2 formatida bosildi.
Hajmi 2 bosma taboq.
Buyurtma G-711
1 2 3 4 5 6